

Vážené dámy, vážení pánové, kolegové, přátelé

Dnes se setkávají korporace, které sjednocuje vztah k jaderné technice. Zatím, co naše dámy mají svůj vztah k atomu deklarován přímo v názvu, je vztah OIK a OBK zprostředkován přes jaderné elektrárny Mochovce a Dukovany. Zvážíme-li, že tato oblast techniky je velmi exkluzivní, informace o ní velmi horké a vztah občanů k ní velmi křehký, je dobře, že si v příštích dnech budou spolu povídat ti, kteří s „ atomem“ pracují a ti, kteří o tom, jak se s oním „ atomem “ zachází, informují své spoluobčany.

Několik slov o vzniku OBK a o její cestě k současnosti: před deseti lety jsme navštívili dvě švédské elektrárny Forsmark a Oskarshamn. Domů jsme si přivezli technické zkušenosti z prohlídky obou elektráren a inspiraci pro další práci v regionu naší dukovanské elektrárny.

Zde jsme poprvé slyšeli o institutu Občanských bezpečnostních komisí (OBK). Hovořili jsme s předsedou jedné z těchto komisí o jejich poslání a významu pro občanskou veřejnost v okolí JE. Získané informace nás zaujaly natolik, že po návratu domů jsme intenzivně přemýšleli o způsobu, jak „Švédský model“ zavést i u nás.

Protože jsme neměli oporu v zákonech, museli jsme vymyslet systém, který by vznikl na základě dohody mezi elektrárenskou společností a občanskou veřejností a byl tedy výhodný a potřebný pro obě strany. K takové dohodě jsme došli v roce 1996. Sedm obcemi nominovaných občanů se stalo prvními členy OBK JE Dukovany. Jako jejich partnery vybrala elektrárna pětici svých zaměstnanců a to dle profesního zaměření. Občanští komisaři pak vykonali potřebné zdravotní prohlídky a složili nutné testy proto, aby mohli vstoupit do prostor elektrárny. Následovalo ještě týdenní odborné školení o provozu a technologii elektrárny a OBK mohla začít plnit svůj hlavní úkol – **sledovat očima občanské veřejnosti provoz elektrárny** a komentovat způsob, jak o něm elektrárna informuje veřejnost. Svě poznatky je pak OBK povinna předávat občanům s co možná největší mírou objektivnosti. Pro plnění svých úkolů mají komisaři následující nástroje:

- komisaři jsou neprodleně informováni o všech mimořádných událostech na elektrárně a to ve stejném okamžiku jako zákonem stanovené instituce. Každý den dostávají komisaři elektronickou poštou situační zprávu o provozu elektrárny.
- mohou kdykoliv vstoupit do všech obslužných prostor elektrárny a zde se přesvědčit o skutečnostech prezentovaných elektrárnou
- mohou nahlížet do projektové i provozní dokumentace elektrárny, rozmlouvat s personálem a žádat o vysvětlení odborníky

Jsme toho názoru, že výše uvedené možnosti, jak získávat informace o elektrárně, jsou naprosto mimořádné a záleží jen na aktivitě komisařů, jak jich v zájmu občanů využijí.

K pravidelné činnosti OBK patří čtyři řádná zasedání ročně. Na každém zasedání je důkladně diskutováno jedno téma z provozu elektrárny. Pro ilustraci uvádím: příprava a koordinace odstávek bloků, vnitřní a vnější havarijní plán elektrárny, inspekce na území elektrárny (např. OSART), organizace havarijních cvičení a pod.

Pro rozšíření odborné erudice komisařů je součástí každého zasedání prohlídka některého technologického uzlu elektrárny včetně odborné instruktáže. Za dobu existence OBK navštívili komisaři řadu elektráren a jiných jaderných zařízení, což jim poskytlo spoustu srovnávacího materiálu pro hodnocení elektrárny naší.

Předmětem činnosti OBK je i navazování a rozvíjení kontaktů s organizacemi, které mají vztah k jaderné energetice jako je SÚJB, SÚRAO a vysoké školy a dále pak kontakty s občanskými sdruženími obdobného zaměření jako je naše OBK. Zde uvádím sdružení v okolí el. PAKS v Maďarsku a Jaslovských Bohunic a Mochovců na Slovensku. A po dnešku k nim patří sdružení další, perzonálně určitě nejpůvabnější.

Za velice důležité považujeme presentování zjištěných skutečností občanům. K tomu nám slouží především místní tisk a kabelové televize, regionální rozhlas, elektrárenský zpravodaj, tiskové konference a přednášky.

Před čtyřmi roky došlo ke změnám v legislativě státu a současně k zásadní reorganizaci elektrárenské společnosti. Využili jsme této příležitosti k inovaci Dohody o ustavení OBK. Každý ze šesti komisařů má nyní v rámci jisté specializace svoji oblast zájmu na elektrárně a svého partnera z řad elektrárenských specialistů.

A na závěr bych se ještě rád pochlubil: v hodnocení mise OSART, která proběhla v Dukovanské elektrárně v roce 2001, byla práce OBK hodnocena jako „dobrá praxe“. To znamená, že existence OBK je doporučena dalším elektrárnám k následování.

Pokud bude OBK podávat občanům kvalifikované informace, které přispějí k rozšíření znalostí o podniku pracujícím v jejich blízkosti, rozptýlí se strach z neznámého a omezí se pole působnosti „obchodníků se strachem“ a pravda, není jich málo.

Jsem velice rád, že k tomuto dnešnímu setkání došlo a předpokládám, že všichni si z něho odnesou cosi pozitivního pro vlastní využití při své profesi či spolkové práci.

Děkuji za pozornost

Zpracoval: Ing. Župa